

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

عنوان برنامه: کارورزی بالینی بخش ارتوپدی

طول دوره: ۱۵ روز

محل برگزاری: بخش ارتوپدی مرکز آموزشی درمانی پنج آذر گرگان

تهیه و تنظیم: گروه ارتوپدی دانشکده پزشکی

با همکاری

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه

دفتر آموزش اساتید و برنامه ریزی درسی

تاریخ تهیه: تیر ماه ۱۳۸۳

اساتید گروه:

۱- دکتر حاجی محمد ساتقی

۲- دکتر ادواراد اوهانجانیانس

۳- دکتر مرتضی مقصودلو

چگونه به ازدیاد مهارت‌های آموزش دهندگان کمک کنیم
تا یادگیری را برای آموزش گیرندگان آسانتر نمایند.

فهرست مطالب

- مقدمه
- هدف کلی
- اهداف اختصاصی در سه حیطه دانش - نگرش - عملکرد (مهارت)
- جدول تعیین میزان یادگیری نحوه اداره (management) موارد مهم و شایع بیماریهای
ارتوپدی (عناوین دانستنی)
- جدول تعیین میزان کسب مهارتهای عملی در Procedure های بخش ارتوپدی
(عناوین توانستنی)
- جدول فعالیتهای آموزشی بخش در هر هفته
- تمرینات طول دوره
- روش تدریس
- سنجش و ارزیابی دانشجو
- منابع و کتب علمی

هدف کلی:

- استفاده و بهره گیری از اصول علم ارتوپدی و تروما و پیشرفتهای اخیر در این علوم جهت آشنایی کارورزان با بیماریهای شایع ارتوپدی به منظور رسیدن به تشخیص صحیح و آگاهی از روشهای پیشگیری و اصول درمانی.

مهمترین خاصیت نوشتن هدف این است که آنچه که قبلاً مخفی بوده است، اکنون به منظور بررسی و بهتر شدن آشکار می شود.

اهداف اختصاصی:

الف- حیطه شناختی :

در پایان دوره از کارورزان انتظار میرود بتوانند:

۱- بعد از معاینه بیماران و استنتاج بالینی از مشکل آن‌ها آزمایش‌ها و رادیوگرافی‌های لازم را برای آن‌ها درخواست نمایند.

۲- نقش پاراکلینیک را در تشخیص بیماری‌های ارتوپدی بیان کنند.

۳- علائم و نشانه‌های بالینی و رادیولوژیک شکستگی‌ها را توصیف کنند.

۴- اصول درمان شکستگی‌ها را با تاکید بر برخورد با بیمار مولتیپل تروما و چگونگی (Atls Advanced trauma life support) توضیح دهند.

۵- عوارض شکستگی‌ها را با تاکید بر سندروم کمپارتمان بیان کنند

۶- علائم و نکات تشخیصی در آسیب‌های ستون فقرات را بیان کنند

۷- در رفتگی‌ها، شکستگی‌ها و بیماری‌های ارتوپدی زیر شامل:

دررفتگی‌ها و آسیب‌های مفصلی (آسیب‌های لیگامانی زانو، مچ پا، شکستگی‌ها و دررفتگی‌های شایع شانه، بازو، آرنج، ساعد، مچ دست، دست، هیپ، ران، ساق، مچ پا، انواع دفورمیته‌های مادرزادی و غیرمادرزادی اندام‌ها) با تاکید بر CDH و کلاب فوت)، عفونت‌های استخوان و مفاصل (با تاکید بر آرتрит‌های سپتیک، استومیلیت، سل ستون فقرات، عفونت‌های دست)، بیماری‌های عصبی-عضلانی (نظیر CP یولومیلیت، ماسکولر و دیستروفی دوشن)، ضایعات اعصاب محیطی، آسیب‌های شبکه براکیال، سندرم کانال کارب، بیماری‌های متابولیک (نظیر ریکتز، استئومالاسی، استئوپوز)، استئوآرتريت مفاصل انواع کمردرد را تعریف کنند، اتیولوژی آن‌ها را نام ببرند، فیزیوپاتولوژی آن‌ها را شرح دهند، علائم و نشانه‌های بالینی آن‌ها را توصیف نمایند، در مورد روش‌های تشخیصی آنها بحث کنند، تشخیص افتراقی‌های آنها را بیان کنند، جهت درمان آنها روش‌های مناسب را انتخاب نمایند.

۸- نکات اختصاصی شکستگی‌های اطفال را بیان کنند.

۹- کلیات تومورهای استخوانی و نسج نرم در اندام‌ها را بیان کنند

۱۰- ضایعات اعصاب محیطی را با تاکید بر روش‌های معاینه اعصاب محیطی اندام فوقانی و تحتانی شرح

دهند

۱۱- روش برخورد با زخم نفوذی اندام و مفصل را شرح دهند

۱۲- روش‌های درمان شکستگی شامل گچ‌گیری، تراکشن و عمل جراحی را توضیح دهند.

۱۳- وسایل بکار رفته برای فیکساسیون استخوان‌ها را نام ببرند.

ب- حیطه مهارت: (عملکرد)

در پایان دوره از کارورزان انتظار می‌رود بتوانند :

- ۱-ار بیماران ارتوپدی شرح حال گرفته و معاینه فیزیکی به عمل آورند
- ۲-معاینه عصبی اندام‌ها را براساس توزیع ریشه‌های اعصاب و براساس توزیع محیطی انجام دهند.
- ۳- splinting شکستگی‌ها را با نحوه مناسب انجام دهند، شامل استفاده از انواع آتل، ساخت و تعبیه آتل‌های گچی، انواع بانداژ در آسیب دیدگی‌های استخوانی و مفصلی
- ۴- بیمار آسیب دیده (مولتیپل تروما) را به نحوه صحیح حمل نمایند.
- ۵- معاینه دقیق حس و حرکت را در بیماران مبتلا به ترومای نافذ اندام و بریدگی‌ها جهت بررسی وجود آسیب‌ها عروقی، عصبی و تاندونی انجام دهند.
- ۶- management بیمار مولتیپل تروما شامل:
 - ۱- management اولیه (احیای بیمار)
 - ۲- نحوه انتقال بیمار
 - ۳- نحوه درخواست و انجام رادیوگرافی‌های لازم
 - ۴- نحوه آتل بندی اندام برای جلوگیری از آسیب‌های نسج نرم و نروواسکولر بیشتر را انجام دهند
 - ۷- بیمارمشکوک به شکستگی ستون فقرات ، کمر و گردن را اداره (Management) کنند
 - ۸- بیماربا شکستگی باز از نظر نحوه برخورد با زخم و نوع آنتی بیوتیک را اداره (Management) کنند.
 - ۹- بیمار مبتلا به در رفتگی با شکستگی مفاصل با استخوان‌ها را اداره (Management) کنند.
 - ۱۰- بعد از معاینه بیمار و استنتاج بالینی از مشکل او عفونت‌های استخوان یا مفاصل را تشخیص دهند و آن‌ها را درمان کنند و در صورت لزوم به متخصص ارجاع دهند.

ج) حیطة نگرش:

- ۱- جلب توجه دانشجویان به تشخیص به موقع به منظور پیشگیری از آسیب های ماندگار در بیماران
- ۲- جلب توجه دانشجویان به استفاده از شرح حال و معاینه بالینی به عنوان ارکان اصلی برخورد با بیمار
- ۳- جلب توجه دانشجویان به استفاده از ساده ترین و در دسترس ترین ابزار جهت تشخیص به موقع
- ۴- جلب توجه دانشجویان به اهمیت آتل گیری در حفظ عناصر حیاتی بیمار و پیشگیری از عوارض
- ۵- جلب توجه دانشجویان به حفظ خونسردی و تصمیم گیری منطقی و علمی برای بیمار
- ۶- جلب توجه دانشجویان به فراگیری اصول، در برخورد با بیماران ار توپدی
- ۷- جلب توجه دانشجویان به برخورد با یوسایکوسوشیال Biosychosocial با بیماران.
- ۸- جلب توجه دانشجویان به اقتصاد بهداشت در برخورد با بیمار
- ۹- جلب توجه دانشجویان به برخورد بر مبنای مشکل (Problem oriented)

جدول تعیین میزان کسب مهارت‌های عملی در Procedure های بخش ارتوپدی (عناوین توانستنی)
 کارورز پس از پایان دوره به اهداف اختصاصی زیر برسد:

ردیف	عنوان مهارت	دیده باشد	تحت نظارت استاد انجام دهد	بطور مستقل و با تسلط انجام دهد	ملاحظات
۱	تهیه شرح حال (حداقل ۱۰ بیمار)	√	√	√	
۲	معاینه بالینی حداقل ۱۰ بیمار	√	√	√	
۳	شستشو و پانسمان زخم ارتوپدی	√	√	√	
۴	ثبت سیربیماری و نتایج پاراکلینیکی در پرونده بیمار	√	√	√	
۵	تفسیر آزمایشات پاراکلینیکی و تصویر نگاریهای شایع ارتوپدی	√	√		
۶	ثابت نمودن موقت شکستگی ها (بانداز- آتل بندی)	√	√	√	
۷	معاینه مفاصل	√	√	√	
۸	تستهای تشخیصی اختصاصی در ارتوپدی	√	√	√	
۹	Order درمان	√	√	√	
۱۰	گچگیریها	√	√		
۱۱	کشش پوستی	√	√	√	
۱۲	نحوه برخورد با بیمارمولتیپل تروما	√	√	√	
۱۳	نبضهای محیطی و تغییر رنگ	√	√	√	
۱۴	انواع انحرافات اندامها	√	---	---	
۱۵	انواع gate های شایع	√	---	---	
۱۶	حس و حرکت (دست و پا)	√	√	√	

۸

جدول تعیین میزان یادگیری در نحوه اداره (MANEGMENT) موارد مهم و شایع بیماریهای ارتوپدی (عناوین دانستنی):

کارورز پس از پایان دوره به اهداف اختصاصی زیر برسد:

ردیف	عنوان (اهداف اختصاصی)	شرح دهد (بیان کند)	تشمیصی افتراقی دهد	طرح درمانی ارائه کند	ملاحظات
۱	اصول تهیه شرح حال و معاینه فیزیکی و ترمینولوژی ارتوپدی	√	---	---	
۲	روش برخورد با شکستگیهای اندامها و ستون فقرات و بیماریهای شایع ارتوپدی و عوارض آنها	√	√	√	
۳	انواع شکستگیهای اندامها- و لگن و ستون فقرات	√	√	√	
۴	انواع ها و دررفتگی ها و عوارض آنها در اندامها - لگن و ستون فقرات	√	√	√	
۵	انواع تصویر نگاریهای و آزمایشات پاراکلینیکی	√	√	√	اهمیت تقدم و تاخرو جایگاه درخواست هر کدام
۶	نحوه ترمیم استخوان - تاندون و عضلات	√	√	√	
۷	استفاده از انواع کشش در ارتوپدی	√	√	√	
۸	انواع گچگیرها در ارتوپدی	√	---	---	
۹	فونکسیون عروق و اعصاب محیطی	√	√	√	
۱۰	عقونتهای استخوان و مفاصل	√	√	√	
۱۱	انواع تومورهای استخوانی	√	√	√	
۱۲	بیماریهای شایع ارتوپدی (کلاب فوت- DDH- تغییر شکلهای پا- پرتز)	√	√	√	
۱۳	پارگی منیسک - فتق دیسک کمری	√	√	√	
۱۴	انواع GATE های شایع	√	√	---	ایفای نقش (بر روی بیمار نشان دهد)
۱۵	MUSCLE TEST	√	√		

تمرینات طول دوره:

- کنفرانس: (بیماریهای شانه- آرنج- ساعد و مچ دست و دست - مفصل هیپ - زانو- پا و مچ پا ستون فقرات)
- ژورنال کلاب
- تمرینات فردی در درمانگاه و بخش
- مشارکت در طرحهای تحقیقاتی
-

روش تدریس

با توجه به اهداف و محتوی برنامه از روشهایی که با علامت (×) مشخص گردیده در تدوین استفاده خواهد شد:

☐ سخنرانی	☐ الگوی
☐ سخنرانی برنامه ریزی شده	☐ پرسش و پاسخ
☐ آموزش بر بالین بیماری	☐ کنفرانس درون بخش
Bed side tdaoning	
☐ شبیه سازی	☐ تهیه دستورالعمل و جزوات توجیهی
☐ ایفای نقش	☐ D/P

سنجش و ارزیابی دانشجو

با توجه به اهداف ویژه برای ارزیابی دانشجویان از روشهایی که با علامت (×) مشخص گردیده استفاده خواهد شد.

☐ تشریحی (کوتاه پاسخ، بلند پاسخ)	☐ OSCE
☐ جور کردنی	☐ چک لیست
☐ صحیح و غلط	☐ کار عملی
☐ چند گزینه ای	

شیوه ارزیابی براساس اهداف اختصاصی تعیین شده:

نمره	روش ارزیابی	اهداف اختصاصی
۲ نمره	مشاهده چک لیست	(A): ۱- به منظور جلب اعتماد و کسب اطلاعات صحیح و کامل از بیمار با ظاهری آراسته ارتباط گفتاری و رفتاری مطلوب برقرار کنند. ۲- ضوابط و مقررات ویژه بخش را رعایت کنند. ۳- به اهمیت برخورد با اورژانسهای ارتوپدی واقف باشند. ۴- طرز برخورد و رفتار داخل بخش
۲ نمره	به ازای هر بیماری که در طول دوره به او موظف به اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی شده است (براساس مشاهده و امتحان شفاهی)	(B): ۱- شرح حال و معاینه فیزیکی بیمار را براساس استانداردهای موجود بگیرند. ۲- ثبت سیربیماری
۴ نمره	مشاهده و امتحان شفاهی	(C): - توانائی علمی و قدرت تجزیه و تحلیل
۴ نمره	مشاهده	(D): - تمرینات فردی (کنفرانس - اتاق عمل - درمانگاه - کشیک)
۸ نمره	امتحان کتبی پایان دوره (چهارگزینه ائی - کوتاه پاسخ) امتحان شفاهی پایان دوره	(E): - حداقل ۸۰ درصد بیماریهای شایع ارتوپدی را تشخیص داده و بیان کنند.

- منابع آموزشی و کتب علمی

۱. شکستگیهای آدامز
۲. بیماریهای آدامز
۳. معاینات فیزیکی Happen field

- منابع دیگر برای مطالعه بیشتر:

- Campbellms: operative orthopedics.
- Rockwood: fractures.
- Journal of Bone and Joint Surgery (A&B)
- Journal of pediatric orthopedics.

